

**Sertificēta sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums par sastopamajām
aizsargājamām abinieku un rāpuļu sugām**

1. *Biotopu grupa, suga vai sugu grupa, par kuru sniedz atzinumu*

Abinieki un rāpuļi.

2. *Pētāmās teritorijas apsekošanas datums un meteoroloģiskie apstākļi, apsekošanas ilgums, atrašanās vieta un izpētes metodes (piemēram, transektes, randomizēta parauglaukumu izvēle, fotofiksācija, maršruta iezīmēšana ar ģeogrāfiskās pozicionēšanas sistēmu)*

Apsekojamā teritorija atrodas Daugavpils novada Tabores pagasta nekustamā īpašuma "Kaupišķi-5" (kadastra Nr. 4492 001 0052) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 4492 001 0052 un īpašuma "Griguliņi" (kadastra Nr. 4492 001 0062) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu Nr. 4492 001 0062 (skat. 1. attēlu), īpašnieks – juridiska persona. Daugavpils novada teritorijas plānojumā 2012.-2023. gadam teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana nekustamajam īpašumam "Kaupišķi-5" ir Rūpnieciskā teritorija, īpašumam "Griguliņi" – Mežu teritorija un Lauksaimniecības teritorija, kā arī daļā īpašuma – ainaviski vērtīga teritorija (TIN5). Daugavpils novada teritorijas plānojuma 2012.-2023. gadam Teritorijas apbūves un izmantošanas noteikumi nosaka, ka "Ainaviski vērtīgajās novada teritorijās aizliegts veikt darbības, kas būtiski pārveido ainavu un tās elementus, izmaina kultūrvēsturiskās vides īpatnības un novadam raksturīgos ainavu elementus vai samazina bioloģisko daudzveidību un ainavas ekoloģisko kvalitāti, darbības, kā rezultātā notiek ainavas rakstura izmaiņas, nozīmīgu skatu punktu un perspektīvu aizsegšana, aizbūvēšana ar ēkām, apstādīšana ar kokiem, reljefa pārveidošana u.tml." un "Jaunai būvei (t.sk. jaunai ūdenskrātuvei (dīķim)) ainaviski vērtīgās teritorijās jāiekļaujas ainavā, tā nedrīkst ieņemt ainavā dominējošu lomu un aizsegt vizuāli augstvērtīgus ainavu skatus."

Saturs

Pilsētas

- Republikas pilsēta
- Pilsēta
- Novadi
- Pagasti
- Ciemi
- Latvijas Republikas teritorija

Galveno ceļu viduslīnijas

- Valsts galvenais autoceļš
- Valsts pirmās šķiras autoceļš
- Valsts otrās šķiras autoceļš

Ielas un ceļi

- Pašvaldības ceļš
- Iela

Inženierbūves (punkti) KK

- Uzmērīta inženierbūve (punkts)
- Vektorizēta inženierbūve (punkts)
- Uzmērīta pazemes inženierbūve (punkts)
- Vektorizēta pazemes inženierbūve (punkts)

Inženierbūves (līnijas) KK

- Uzmērīta inženierbūve (līnija)
- Vektorizēta inženierbūve (līnija)
- Uzmērīta pazemes inženierbūve (līnija)
- Vektorizēta pazemes inženierbūve (līnija)

Inženierbūves (laukumi) KK

- Uzmērīta inženierbūve (laukums)
- Vektorizēta inženierbūve (laukums)
- Uzmērīta pazemes inženierbūve (laukums)

- Vektorizēta pazemes inženierbūve (laukums)

Ēkas KK

- Uzmērīta ēka
- Vektorizēta ēka
- Uzmērīta pazemes ēka
- Vektorizēta pazemes ēka
- Zemes vienības daļas KK

Zemes vienības KK

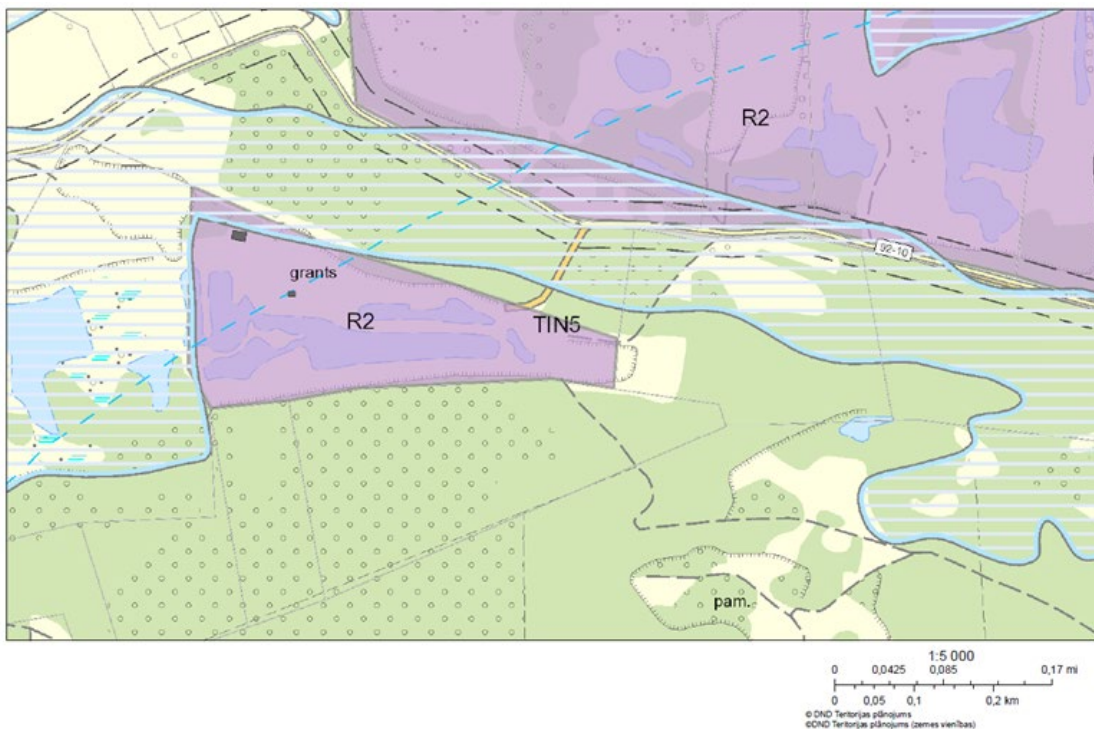
- Uzmērīta zemes vienība
- Ierādīta zemes vienība
- Projektēta zemes vienība

Šai izdrukai ir tikai informatīvs raksturs un tai nav juridiska spēka.

Autortiesības

Ortofotokarte mērogā 1:10 000 (Autors: © Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra, 2013-2019)
Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas dati, 2021.gads
Valsts adrešu reģistra informācijas sistēmas dati, 2021.gads

1. attēls. Ar sarkanu kontūru apvilktā apsekojamā teritorija (www.kadastrs.lv)

APZĪMĒJUMI

Funkcionālās zonas (Plānotais (atļautais) izmantošanas veids)

	SAVRUPMĀJU APBŪVES TERITORIJA (DzS/DzS1)
	MAZSTĀVU DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJA (DzM)
	DAUDZSTĀVU DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJA (DzD)
	JAUKTAS CENTRAAPBŪVES TERITORIJA (JC)
	PUBLISKĀS APBŪVES TERITORIJA (P)
	RŪPNIECĪBAS TERITORIJA (R/R1/R2)
	TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRAS TERITORIJA (TR)
	TEHNISKĀS APBŪVES TERITORIJA (TA)
	DABAS UN APSTĀDĪJUMU TERITORIJA (DA)
	MEŽU TERITORIJA (M)
	LAUKSAIMNIECĪBAS TERITORIJA (L/L1/L2)
	ŪDEŅU TERITORIJA (Ū)

Teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN)

	Citas teritorijas ar īpašiem noteikumiem (TIN1)
	Vietējās nozīmes kultūrvēsturiskā un dabas nozīmes teritorija (TIN4)
	Ainaviski vērtīga teritorija (TIN5)
	Vietējās nozīmes lauksaimniecības teritorija (TIN6)
	Nacionālas un vietējās nozīmes infrastruktūras attīstības teritorija (TIN7)

2. attēls. Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana pēc Daugavpils novada teritorijas plānojumā 2012.-2023. gadam

Plānotās darbības teritorijas apsekošana veikta 2021. gada 19. aprīlī un 2021. gada 10. maijā. Abas dienas bija abinieku un rāpuļu konstatēšanai ļoti piemērots laiks. 19. aprīlī gaisa temperatūra ap +16°C, viegls austrumu, ziemeļaustrumu vējš, pārsvarā saulains laiks. 10. maijā gaisa temperatūra ap +20°C, lēns dienvidaustrumu vējš, saulains laiks, gandrīz bez mākoņiem. Apsekošanas laiks abas dienas no plkst. 12:00 līdz 16:00. Gan laikapstākļi, gan sezona bija piemēroti abinieku un rāpuļu novērojumiem, jo dzīvnieki no ziemošanas vietām dodas uz ūdenstilpēm baroties un vairoties.

Teritorija apsekota ar maršrutu metodi, kas ir biežāk lietotā metode (Hill D. et al 2005 un Gent A.H. and Gibson S.D. 1998). Veikta abinieku un rāpuļu slēpņu meklēšana, paceļot dažādus teritorijā uz zemes esošus priekšmetus – akmeņus, dēļus, atkritumus u.tml. Veikta teritorijas fotografēšana (skat. 2. pielikumu) un maršruta ierakstīšana ar GPS iekārtu. Atzinums sagatavots saskaņā ar 30.09. 2010. MK noteikumu Nr. 925 “Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības” prasībām.

3. *Teritorijas statuss atbilstoši aizsargājamām dabas teritorijām noteiktajam statusam, aizsargājamās teritorijas funkcionālā zona, kurā atrodas pētāmā teritorija, ja tā atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā*

Saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēmā "OZOLS" atrodamo informāciju (<https://ozols.gov.lv/>), apsekotā teritorija atrodas aizsargājamo ainavu apvidū "Augšdaugava", kas ir valsts nozīmes īpaši aizsargājama dabas teritorija un Eiropas nozīmes aizsargājamā jeb Natura 2000 teritorija (Natura 2000 teritorijas kods LV0600400). Aizsargājamo ainavu apvidus "Augšdaugava" robežas noteiktas ar 23.02.1999. MK noteikumiem Nr. 69 "Noteikumi par aizsargājamo ainavu apvidiem", bet teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas režīmu nosaka 16.03.2010. MK noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi." Individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu aizsargājamo ainavu apvidum "Augšdaugava" nav, bet dabas aizsardzības plāns pašlaik tiek izstrādāts. Teritorijas platība ir 52078 ha, dibināšanas gads – 1990. Paredzētās darbības vietā un tuvākajā apkārtnē nav atzīmēti īpaši aizsargājami biotopi, īpaši aizsargājamās sugas vai mikroliegumi.

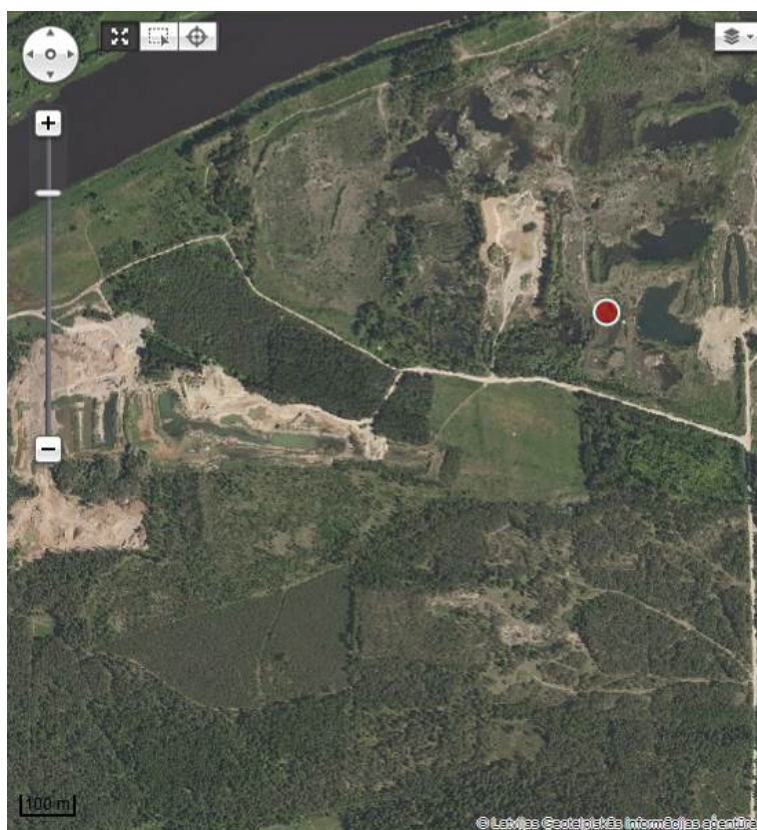
4. *Atzinuma sniegšanas mērķis*

Atzinuma sniegšanas mērķis ir izvērtēt abinieku un rāpuļu sugu klātbūtnes iespējamību apsekojamajā teritorijā un paredzētās darbības potenciālās ietekmes uz tām.

5. *Vispārīgs pētāmās teritorijas apraksts, arī informācija par teritorijas reljefu un mikroreljefu, hidroloģisko režīmu, sastopamajiem biotopiem un attiecīgās grupas sugām, kā arī apsaimniekošanu, norādot dabisko, daļēji dabisko un antropogēnas izcelsmes platību īpatsvaru*

Pētāmā teritorija atrodas Daugavpils novada Tabores pagastā netālu no Daugavas. Daļu teritorijas klāj krūmi, bērzu un priežu jaunaudze (bijusī pļava). Nelielu teritorijas daļu aizņem priežu mežs. Lielāko teritorijas daļu aizņem izstrādē esošs karjers. Daļā karjera izveidojušies dažādas platības un dažāda dziļuma dīķi ar mainīgu ūdenslīmeni. Visi dīķi vairāk vai mazāk ir piemēroti abinieku vairošanās vajadzībām. Atklātās smilšu platības nav noderīgas kā abinieku vai rāpuļu dzīvotnes. Taču dīķu krasti, kas apauguši ar lakstaugiem, meži, krūmāji un mežmalas ir piemēroti biotopi abinieku un rāpuļu barošanās un ziemošanas vajadzībām.

Dabas datu pārvaldības sistēmā "OZOLS" (<https://ozols.gov.lv/>) nav fiksētas abinieku vai rāpuļu atradnes apsekojamajā teritorijā un tās tiešā tuvumā. Saskaņā ar portālā <https://dabasdati.lv> atrodamo informāciju apsekotajā teritorijā nav reģistrēti abinieku un rāpuļu konstatēšanas gadījumi, bet fiksēti trīs abinieku un rāpuļu konstatēšanas gadījumi netālu no tās (skat. 3. un 4. attēlu). Zaļā vai dīķa varde *Pelophylax sp.* (sugas ir grūti atšķiramas) konstatēta 2012. gada 4. jūlijā aptuveni 150 m uz ziemeļiem no apsekojamās teritorijas (skat. 3. attēlu). 2016. gada 24. jūlijā aptuveni 200 m uz ziemeļiem no apsekojamās teritorijas konstatēta odze *Vipera berus*, bet 300 m uz ziemeļiem – sila ķirzaka *Lacerta agilis* (skat. 4. attēlu).

3. attēls. Zaļās vai dīķa vārdes atradne (attēls no <https://dabasdati.lv>)

4. attēls. Odzes (pa kreisi) un sila ķirzakas (pa labi) atradnes (attēls no <https://dabasdati.lv>)

6. Īss piegulošās teritorijas raksturojums

Apsēkotā teritorija atrodas starp dažādās izstrādes stadijās esošiem karjeriem un aizaugušām lauksaimniecības zemēm. Ziemeļos teritorija robežojas ar priežu mežu, dienvidos – ar bērzu jaunaudzi. Aptuveni 400 m uz ziemeļiem un ziemeļrietumiem atrodas Daugava.

7. Konstatētās īpaši aizsargājamās sugas vai sugu grupas un to izplatības īpatnības, norādot izmantotos informācijas avotus, noteikšanas metodiku un vērtēšanas kritērijus, kā arī esošie un potenciālie (ja tos iespējams identificēt) apdraudošie faktori apsekotajā teritorijā un to ietekmes vērtējums

Apsēkojot teritoriju 2021. gada 19. aprīlī, konstatētas 5 abinieku un 2 rāpuļu sugas. 19. aprīlis bija viena no pirmajām ļoti siltajām pavasara dienām, kad bija vērojama izteikta abinieku un rāpuļu aktivitāte. Pārziemojušie dzīvnieki devās uz teritorijā esošajiem dīķiem, lai vairotos un barotos. Tika novērota triju zalkšu *Natrix natrix* barošanās, kā arī vairāku abinieku sugu nārsts. Visās ūdenstilpēs konstatēta kāda no nārstojošām abinieku sugām – mazais tritons *Triturus vulgaris*, parastais krupis *Bufo bufo* (vokalizē), zaļais krupis *Bufo viridis* (Syn. *Pseudepidalea viridis*, *Bufo viridis*, (vokalizē)), varžkrupis *Pelobates fuscus* (vokalizē), parastā varde *Rana temporaria* (uzturas ūdenī). Visvairāk abinieku konstatēti sekļajos dīķos, taču arī lielajā centrālajā dīķī uzturas mazie tritoni, parastie krupji, parastās vardes un zalkši. Sekļajos dīķos arī uzturas mazie tritoni, parastie krupji, parastās vardes un zalkši, bet bez šīm sugām konstatēti arī zaļie krupji un varžkrupji. Teritorijas perifērijā – sausumā mežmalās un zālē uzturas sila ķirzaka *Lacerta agilis*.

2021. gada 10. maijā konstatētas gandrīz visas tās pašas sugas tajos pašos dīķos, izņemot parasto vardi. Papildus konstatētas zaļās vai dīķa vardes *Pelophylax sp* (vokalizē). Teritorijā konstatētas sugas un to aizsardzības statuss uzskaitīti 1. tabulā.

Mazais tritons ir Latvijā plaši izplatīts un bieži sastopams. Nārstam izvēlas nelielus dīķiņus, lēni tekošus grāvjus vai grants karjerus. Nav pārāk prasīgs pret ūdens kvalitāti (<https://www.latvijasdaba.lv/abinieki/>). Visas apsekotajā teritorijā esošās ūdenstilpes ir mazajam tritonam piemērotas. Mazais tritons nav Eiropā un Latvijā īpaši aizsargājama suga.

Parastais krupis ir izplatīts visā Latvijā, sastopams ļoti bieži. Nārstam izvēlas palielus dīķus, karjerus vai pat nelielus ezerus ar pastāvīgu ūdens līmeni. Uz sauszemes slēpjas zem akmeņiem un kritušiem kokiem, lapu un baļķu kaudzēs, graužēju alās, saimniecības ēkās (<https://www.latvijasdaba.lv/abinieki/>). Visas apsekotajā teritorijā esošās ūdenstilpes ir parastajam krupim piemērotas, taču visvairāk tas konstatēts lielākajā centrālajā dīķī. Parastais krupis nav Eiropā un Latvijā īpaši aizsargājama suga.

Latvija atrodas uz zaļā krupja izplatības areāla robežas. Latvijā zaļais krupis konstatēts daudzviet, bet reti. Pārsvārā lielu upju (Daugava, Lielupe, Ogre, Aiviekste) tuvumā. Nārsta vietas bieži atrodas parkos, mākslīgajās ūdenstilpēs, lielākos dīķos ar smilšainiem krastiem, karjeros. Uz sauszemes bieži uzturas apdzīvotu vietu tuvumā. Par slēptuvēm bieži vien izvēlas arī saimniecības ēkās (<https://www.latvijasdaba.lv/abinieki/>). Visas apsekotajā teritorijā esošās ūdenstilpes ir zaļajam krupim piemērotas, taču visvairāk tas konstatēts sekļajā dīķī uz ziemeļiem no centrālā dīķa. Zaļais krupis ir īpaši aizsargājama suga saskaņā ar 14.11.2000. MK noteikumiem Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu", suga iekļauta Eiropas Padomes direktīvas 92/43/EEC (21.05.1992.) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību IV pielikumā, kā arī Bernes konvencijas (16.09.1979.) II pielikumā. Saskaņā ar 18.12.2012. MK noteikumiem Nr. 940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu" zaļais krupis nav iekļauts to sugu

sarakstā, kuru aizsardzībai var veidot mikroliegumus. Zaļais krupis ir ierakstīts Latvijas Sarkanās grāmatas 3. kategorijā (3. kategorija: reta suga, suga, kurai nedraudz iznīkšana, bet kura sastopama tik nelielā skaitā vai arī pēc platības tik ierobežotās un tik specifiskās vietās, ka var iznīkt; tām nepieciešama īpaša valsts aizsardzība likumdošanas veidā). Saskaņā ar Ziņojumu Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā, novērtējums par 2013.-2018. gadu, zaļā krupja kopējais sugas aizsardzības stāvoklis valstī ir stabils, ir nelabvēlīgs-nepietiekams (*Unfavourable-Inadequate*, apzīmējums U1).

Parastā varde ir visā Latvijā bieži sastopama suga. Nārsto jebkurā ūdenstilpē ar stāvošu ūdeni; nav pārāk izvēlīga pret ūdens kvalitāti. Apdzīvo praktiski jebkuru Latvijas biotopu, izņemot dažus augstos purvus ar ļoti skābu ūdeni, un lielas pilsētas (<https://www.latvijasdaba.lv/abinieki/>). Visas apsekotajā teritorijā esošās ūdenstilpes ir parastajai vardei piemērotas. Parastā varde nav Eiropā un Latvijā īpaši aizsargājam suga.

Latvijā sastopamas trīs zaļo varžu sugas – dīķa varde *Pelophylax lessonae*, zaļā varde *P. esculenta* un ezera varde *P. ridibunda*, kas veido grūti atšķiramu sugu kompleksu, savā starpā krustojas un veido jauktas populācijas. Ir zināms, ka ezera varde Latvijā pašreiz droši konstatēta tikai Rīgas tuvākajā apkārtnē: Bolderājā un pie Lielupes stacijas Jūrmalā (<https://www.latvijasdaba.lv/abinieki/>). Tātad apsekotajā teritorijā var būt vai nu dīķa varde, vai zaļā varde, vai abas šīs sugas.

Zaļā varde Latvijā sastopama bieži, bet nevienmērīgi. Nārsto mazos un lielos dīķos, karjeros, vecupēs vai upju līčos. Ziemo ūdenstilpes dibenā vai uz sauszemes (<https://www.latvijasdaba.lv/abinieki/>). Visas apsekotajā teritorijā esošās ūdenstilpes ir zaļajai vardei piemērotas. Zaļā varde nav Eiropā un Latvijā īpaši aizsargājam suga.

Dīķa varde bieži sastopama visā Latvijas teritorijā. Nārsto nelielos dīķos, vecupēs vai karjeros. Ziemo uz sauszemes – bedrēs vai grauzēju alās netālu no ūdenstilpēm (<https://www.latvijasdaba.lv/abinieki/>). Visas apsekotajā teritorijā esošās ūdenstilpes ir dīķa vardei piemērotas. Dīķa varde nav Eiropā un Latvijā īpaši aizsargājam suga.

Brūnais varžkrupis Latvija atrodas netālu no brūnā varžkrupja izplatības areāla robežas, Latvijā sastopams visā teritorijā, bet nevienmērīgi. Nārsta izvēlas dīķus, grāvjus vai karjeros sausā, smilšainā apvidū. Nārsto tikai ūdenstilpēs ar pastāvīgu ūdens līmeni (<https://www.latvijasdaba.lv/abinieki/>). Visas apsekotajā teritorijā esošās ūdenstilpes ir varžkrupim piemērotas, taču visvairāk tas konstatēts pirmajā seklajā dīķī teritorijas centrā. Brūnais varžkrupis ir īpaši aizsargājama suga saskaņā ar 14.11.2000. Ministru kabineta noteikumiem Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu", suga iekļauta Eiropas Padomes direktīvas 92/43/EEC (21.05.1992.) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību IV pielikumā, kā arī Bernes konvencijas (16.09.1979.) II pielikumā. Saskaņā ar 2012. gada 18. decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu", brūnais varžkrupis nav iekļauts to sugu sarakstā, kuru aizsardzībai var veidot mikroliegumus. Brūnais varžkrupis ir ierakstīts Latvijas Sarkanās grāmatas 4. kategorijā (4. kategorija: maz pazīstama vai nepietiekami izpētīta suga, kurai, iespējams, draud iznīkšana, bet ziņu trūkuma dēļ pagaidām nevar precīzi novērtēt šīs sugas stāvokli; tai nepieciešama papildus izpēte). Saskaņā ar Ziņojumu Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā, novērtējums par 2013.-2018. gadu, brūnā varžkrupja kopējais sugas aizsardzības stāvoklis valstī ir nelabvēlīgs-nepietiekams, nezināms (*Unfavourable-Inadequate*, apzīmējums U1).

Sila ķirzaka Sastopama visā Latvijas teritorijā, taču ļoti nevienmērīgi. Mīt sausās vietās ar smilšainu augsni – priedēm apaugušās kāpās, izcirtumos un mežmalās, saulainās, smilšainās nogāzēs, vecu

celtņu drupās un akmeņu grēdās. Ziemo dziļās alās, zem koku saknēm vai ēku pamatiem (<https://www.latvijasdaba.lv/rapuli/>). Sila ķirzakai piemērota apsektās teritorijas perifērija – mežs, mežmala, sausas, lakstaugiem klātas platības. Centrālā daļa un dīķi nav sila ķirzakai piemēroti. Sila ķirzaka ir īpaši aizsargājama suga saskaņā ar 14.11.2000. Ministru kabineta noteikumiem Nr. 396 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”, suga iekļauta Eiropas Padomes direktīvas 92/43/EEC (21.05.1992.) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību IV pielikumā, kā arī Bernes konvencijas (16.09.1979.) III pielikumā. Saskaņā ar 2012. gada 18. decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 940 “Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”, sila ķirzaka nav iekļauta to sugu sarakstā, kuru aizsardzībai var veidot mikroliegumus. Sila ķirzaka ir ierakstīta Latvijas Sarkanās grāmatas 3. kategorijā (3. kategorija: reta suga, suga, kurai nedraud iznīkšana, bet kura sastopama tik nelielā skaitā vai arī pēc platības tik ierobežotās un tik specifiskās vietās, ka var iznīkt; tām nepieciešama īpaša valsts aizsardzība likumdošanas veidā). Saskaņā ar Ziņojumu Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā, novērtējums par 2013.-2018. gadu, sila ķirzakas kopējais sugas aizsardzības stāvoklis valstī ir stabils, ir nelabvēlīgs-nepietiekams (*Unfavourable-Inadequate*, apzīmējums U1).

Parastais zalktis sastopams arī visā Latvijas teritorijā, taču diezgan nevienmērīgi. Uzturas pārsvarā mitrās vietās. Tā kā zalktis pārtiek pārsvarā no vardēm, zivīm, kurkuļiem, tas labi peld, daudz laika pavada pie ūdens vai ūdenī. Ziemo dziļās alās, zem koku saknēm vai ēku pamatiem (<https://www.latvijasdaba.lv/rapuli/>). Parastajam zalktim piemērota visa apsektā teritorija. Parastais zalktis nav Eiropā un Latvijā īpaši aizsargājama suga.

1. tabula. Apsekotajā teritorijā konstatētās abinieku un rāpuļu sugas un to aizsardzības statuss

Nr. p.k.	Sugas nosaukums latviski	Sugas nosaukums latīniski	Aizsardzības statuss	Cits statuss	Sugas labvēlīga aizsardzības stāvokļa novērtējums Latvijā*
1.	Mazais tritons	<i>Lissotriton vulgaris</i>		BK III	
2.	Parastais krupis	<i>Bufo bufo</i>		BK III	
3.	Zaļais krupis	<i>Pseudepidalea viridis</i>	ES IV, ĪAS	SG III, BK II	U1
4.	Parastā varde	<i>Rana temporaria</i>	ES V	BK III	FV
5.	Zaļā varde	<i>Pelophylax esculentus</i>	ES V	BK III	FV
6.	Dīķa varde	<i>Pelophylax lessonae</i>	ES IV	BK III	FV
7.	Brūnais varžkrupis	<i>Pelobates fuscus</i>	ES IV, ĪAS	SG IV, BK II	U1
8.	Sila ķirzaka	<i>Lacerta agilis</i>	ES IV, ĪAS	SG III, BK III	U1
9.	Parastais zalktis	<i>Natrix natrix</i>		BK III	

*Informācija par sugu aizsardzības stāvokli Latvijā no „Ziņojums Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā. Novērtējums par 2013.-2018. gada periodu” **FV**: Aizsardzības stāvoklis labvēlīgs (*Favourable*); **U1**: Aizsardzības stāvoklis nelabvēlīgs-nepietiekams (*Unfavourable-Inadequate*).

Saīsinājumi:

SG – Latvijas Sarkanā grāmata. LSG tiek lietotas šādas apdraudēto sugu kategorijas: I – izzūdošās sugas; II – sarūkošās sugas; III - retās sugas; IV – maz pazīstamās sugas.

ĪAS – īpaši aizsargājama suga (MK noteikumi Nr. 396. "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu", 14.11.2000., grozījumi 27.07.2004.)

MIK – sugas aizsardzībai veidojams mikroliegums, 1. pielikums MK 2012. gada 18. decembra noteikumiem Nr. 940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”

ES – Eiropas Padomes direktīva 92/43/EEK (21.05.1992) Par dabisko dzīvotņu, savvaļas floras un faunas aizsardzību. II pielikums. Dzīvnieku un augu sugas, kas ir Kopienas interešu sfērā un kuru aizsardzībai nepieciešama īpaši aizsargājamo teritoriju nodalīšana. IV pielikums. Dzīvnieku un augu sugas, kas ir Kopienas interešu sfērā un kuru aizsardzībai nepieciešams stingrs aizsardzības režīms. V pielikums. Kopienā nozīmīgas dzīvnieku un augu sugas, kuru īpatņu ieguvei savvaļā un izmantošanai var piemērot apsaimniekošanas pasākumus;

BK – Bernes konvencija, 16.09.1979., „Par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību”
II pielikums – īpaši aizsargājamās dzīvnieku sugas, III pielikums – aizsargājamās dzīvnieku sugas.

Pašlaik apsekotajā teritorijā ir konstatēti sekojoši abiniekus un rāpuļus potenciāli negatīvi ietekmējošie faktori, kuri ir tipiski lielākajai daļai abinieku un rāpuļu biotopu Latvijā:

1. nārsta biotopu dabiskā aizaugšana, apēnošana un degradācija;
2. rāpuļu barošanās un vairošanās biotopu aizēnošana, dabiskā aizaugšana.

8. Konstatētie Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamie biotopi, biotopi ar specifiskām izplatības īpatnībām Latvijā un konstatēto biotopu kvalitāte, norādot izmantotos informācijas avotus, noteikšanas metodiku un vērtēšanas kritērijus, kā arī esošie un potenciālie (ja tos iespējams identificēt) apdraudošie faktori apsekotajā teritorijā un to ietekmes vērtējums

Eiropas Savienības nozīmes un Latvijā īpaši aizsargājamie biotopi un biotopi ar specifiskām izplatības īpatnībām Latvijā nav vērtēti šī atzinuma ietvaros, bet apsekotajā teritorijā, saskaņā ar dabas datu pārvaldības sistēmā “OZOLS” atrodamo informāciju, īpaši aizsargājami biotopi nav reģistrēti.

9. Citas apsekotās teritorijas bioloģiskās daudzveidības un ainavas saglabāšanai nozīmīgas vērtības, piemēram, dižkoki, veci koki, alejas, zinātniski nozīmīgas sugu atradnes

Apsekotajā teritorijā citas bioloģiskās daudzveidības un ainavas saglabāšanai nozīmīgas vērtības nav konstatētas.

10. Pētāmās teritorijas aizsargājamo dabas un ainavas vērtību labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas prasības un darbības, lai uzlabotu konstatēto sugu un biotopu stāvokli un bioloģisko vērtību neatkarīgi no to aizsardzības statusa

Tā kā, veicot karjera izstrādi, kādu brīdi teritorija kļūst abiniekiem un rūpuļiem nepiemērota, jāparedz kompensējošie pasākumi vai jāapsver iespējas ietekmes mazināt.

Ja pētāmās teritorijas karjera izstrāde notiks pakāpeniski – pa daļām, sadalot 2 vai 3 zonās, tad pastāv iespēja abinieku un rūpuļu populācijas saglabāt. Pastāv iespēja, ka, sākoties nārsta periodam, dzīvnieki paši pārvietosies uz nenoraktajiem dīkiem. Rūpuļu pārvietošana nav nepieciešama. Čūskas un ķirzakas ir pietiekami kustīgi dzīvnieki, lai spētu pārvietoties uz blakus esošajām nenoraktajām teritorijām. Plānotās darbības tiešā tuvumā ir daudz citu sila ķirzakai un zalktim piemērotu biotopu. Pārvietot varētu būt nepieciešams abiniekus. Abinieki pārvietojas salīdzinoši lēni un var tikt savainoti vai nogalināti karjera izstrādes laikā. Rakšanas laikā vai pirms tās konstatētos dzīvniekus var pārvietot uz teritoriju, kur rakšanas darbi nenotiek (blakus esošo karjeru?). Pēc tam, ja noraktajā daļā izveidosies ūdenstilpes, tad konstatētos dzīvniekus var pārvietot atpakaļ uz ūdenstilpi. Pārvietot vēlams arī kurkuļus un ikrus, tos izsmēlot ar tikliņu vai kādu trauku. Taču, pārvietojot kurkuļus, jāizvērtē, vai jaunā ūdenstilpe nav pārāk sekla un tuvākajā laikā neizžūs. Tāpat jāizvērtē, vai jaunā ūdenstilpe nav noēnota.

Ja jaunā ūdenstilpe ir aizaugusi, ir jāizcērt krūmi un koki gan ūdenstilpēs, gan to krastos, lai ūdens netiktu noēnots un spētu sasilt, kas ir svarīgi, lai kurkuļi spētu attīstīties. Ja nepieciešams, ūdenstilpi var atbrīvot arī no niedrēm un citiem augiem, nošķūrējot plānu zemes virskārtas slāni, veidojot ūdenstilpes ar lēzeniem krastiem (10°-20°) un maksimālo vasaras ūdens dziļumu mazāku par 50 cm. Ūdenstilpju izveide un labiekārtošana jāveic rudens un ziemas periodā, kad mēneša vidējā gaisa temperatūra ir <+5°C, jo abinieki šajā laikā karjeru nogāzēs ir iekārtojušies uz ziemošanu un, izmantojot tehniku, netiek apdraudēti.

Ūdenstilpes krastā jāizveido slēptuves – akmeņi, dēļi u.c., kas noder gan mazajiem metamorfozi izgājušiem dzīvniekiem, gan vairošanās laikā pieaugušajiem dzīvniekiem, jo vairošanās laikā krupju tēviņi visu dienu uzturas ūdens tuvumā. Slēptuves nepieciešamas gan lai paslēptos no karstās dienas saules, gan no plēsējiem.

Rudens un ziemas periodā, kad mēneša vidējā gaisa temperatūra ir <+5°C, jālikvidē (jāizlīdzina, jāaizber) lāmas teritorijās, kur nākamajā veģetācijas sezonā ir plānoti resursu ieguves darbi, tādējādi samazinot risku iznīcināt ikru nērsumus, kurkuļus, jaunos un pieaugušos dzīvniekus.

Pēc karjera izstrādes pabeigšanas teritorijā jāizveido vairākas ūdenstilpes. Var veidot vienu lielāku un dziļāku ūdenstilpi un divas vai trīs mazākas un seklākas: līdzīgi kā ūdenstilpes izvietotas pašlaik. Lielākajai ūdenstilpei īpašu prasību nav, taču mazākajām būtu jābūt ar lēzeniem krastiem (10°-20°) un maksimālo vasaras ūdens dziļumu no 1 m līdz 50 cm.

11. Secinājumi par plānotās darbības vai pasākuma ietekmi uz konstatēto sugu un biotopu stāvokli un bioloģisko vērtību, kā arī uz piegulošo teritoriju un nosacījumi darbības vai pasākuma veikšanai

1. Veicot derīgo izrakteņu ieguvu bez specifiskiem abinieku aizsardzības pasākumiem, var tikt iznīcināti gan abinieki dažādās to attīstības stadijās (ikri, kurkuļi, jaunie un pieaugušie dzīvnieki), gan to dzīvotnes – nārstam piemērotās ūdenstilpes (tieša un lokāla ietekme).
2. Veicot derīgo izrakteņu ieguvu bez specifiskiem rūpuļu aizsardzības pasākumiem, visdrīzāk būtiskas negatīvas ietekmes uz rūpuļu sugām nebūs. Sila ķirzakas ir izvietojušās teritorijas

perifērijā un netiks apdraudētas, bet zalkši var pārvietoties uz blakus esošām teritorijām, kas arī ir tiem piemērotas.

3. Veicot derīgo izrakteņu ieguvu bez specifiskiem abinieku aizsardzības pasākumiem, nav iespējams prognozēt minētās darbības ietekmi uz populāciju, jo nav zināms vai plānotās darbības rezultātā veidosies jaunas abinieku nārstam piemērotās ūdenstilpes.
4. Neveicot derīgo izrakteņu ieguvu (vai specifiskus abinieku dzīvotnes apsaimniekošanas pasākumus) abinieku un rāpuļu populācijas teritorijas aizaugšanas rezultātā pakāpeniski samazināsies un izzudīs.
5. Veicot derīgo izrakteņu ieguvu ar specifiskiem abinieku aizsardzības pasākumiem, darbu gaitā var tikt iznīcināti atsevišķi abinieku eksemplāri dažādās to attīstības stadijās (ikri, kurkuļi, jaunie un pieaugušie dzīvnieki), taču tiks nodrošināti optimāli apstākļi populācijas pastāvēšanai un iespējamam pieaugumam ilgtermiņā.
6. Derīgo izrakteņu ieguve, ievērojot šī atzinuma 10. punktā ietvertos nosacījumus un rekomendācijas, potenciāli uzlabos abinieku populācijas stāvokli.

12. Literatūra

- Gent T., Gibson S. 2003. Herpetofauna Workers Manual.
- Hill, D. et al eds., 2005. Handbook of Biodiversity Methods: Survey, Evaluation and Monitoring. Cambridge: Cambridge University Press.
- Daugavpils novada teritorijas plānojumā 2012.-2023. gadam
- Ziņojums Eiropas Komisijai par biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā. Novērtējums par 2013.-2018. gada periodu
- <https://dabasdati.lv>
- <https://www.latvijasdaba.lv/abinieki/> V. Vilnītis
- <https://www.latvijasdaba.lv/rapuli/> V. Vilnītis
- <https://ozols.gov.lv/>
- <https://www.kadastrs.lv>

Atzinums sagatavots uz 13 lpp.

2021. gada 24. maijā

Margita Deičmane
Abinieku un rāpuļu eksperte
Eksperta sertifikāta Nr. 024
derīgs līdz 04.09.2023.

1. pielikums.

Fotofiksācija

1. attēls. Pirmais mazais dīķis teritorijas centrā

2. attēls. Parasto varžu ikri pirmajā dīķī

3. attēls. Lielais centrālais dīķis

4. attēls. Parasto varžu ikri centrālajā dīķī

5. attēls. Seklais dīķis teritorijas ziemeļrietumos

6. attēls. Seklais dīķis teritorijas ziemeļrietumos

7. attēls. Ar bērziem un priedēm aizaugoša lauksaimniecības zeme teritorijas austrumos

8. attēls. Ar bērziem un priedēm aizaugoša lauksaimniecības zeme teritorijas austrumos